

SLOVENIJA.

List 33.

V torek 24. Kozoperska

1848.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Slovenskim poslancem v Beču.

Huda nam je ura pribila! Slavjansko reč u Austriji je nemila rana zadela, in težki časi se nam približavajo. Nemislivo, de je ona strašna bura, ki je pred nekimi dnevi u Beču zagromela, le proti Latouru namenjena bila; že davno bilo je nemškim in nemškutarskim pisateljem in poslanikom tern u peti, de so se Slavjani vsaj eno trohico iz dozdajne ponižnosti in letargije izdramili; in za lete trohice voljo so se vzdignili zdaj na enkrat in so se nam u kvar s vsimi našimi sovražniki — s Talijani in Madžari — zjedini, in bodo nas, ako bo njim mogoče, in ako bomo mi lepe pohlevno in tiho tega gledali, še bolj razkropili, koker smo dozdej razkropljeni. Ciganili bodo preveliki Nemci z pestjo Talijanov, in bodo hoteli naše brate u Istriji, u okrožju Terzaškem in po Goriškem potalijaniti dati; vse ostale Slovence pak bodo veličastnem frankobrodskem zboru, Hervate in Slovake pa Madžarom, za „Gabelfrühstück“ počastili. — Ni šala, preljubljeni Slovenci! Težko se je u takih urah šaliti.

In de te besede niso prenapete, pogledjmo le, kar se je še clo dozdej za Slovence storilo. U Mariboru so Nemca za kresijskiga poglavarja postavili; Celjski zna le toljko slovenski, kolikor se je tam navadil, in je po misli in djanju Nemea. Kaj še več, naša mladež u lat. šolah je prisiljena se nemški učiti, slovenski! — jezik materinski — pa se le uči, ako njoj je volja; in tako se nemški učitelj, ki nas ima ponemčiti, lepo plačuje. In vse to se je godilo še preje pod ministerstvom, ktero se je, kakor so prenapeti Nemci pravili, s Slavjani preveč bratimilo, in ktero tudi po resnici in pravici za slavjanske poslanike ni blo gluho; pogledjmo samo, kako je česke poslanike poslušalo, pri lat. šolah in večih drugih rečih; komaj so se zglasili, se njim je dalo. — Alj, kdo se je za nas siromake Slovence zglasil? mi smo še clo pri starem, ako ne bo še le hujše. — Ako pa hočemo, de bo boljše, se ne smemo več na Beč ogledavati. Ako je kdo dvomil, kam de seže namen Bečanov in bečkoga zbora, bo vender nehal dvomiti, odkar so bečki djaki (študenti) le ti „Vorkämpfer für die Freiheit“ ona sina naših bratskih Horvatov u auli pobili in umorili. In ravno to mora tudi Vam, od slovenskega naroda izbranim zastopnikom oči odpreti, ako še dozdej niste svetlo gledali. Na Vas zdaj mati Slava skerbljivo gleda, in Vas pita, je li u Beču smete slobodno in brez nevarnosti juhniti o Slavjanskih rečih? In ker vse kar vidimo in beremo in čujemo, le kaže, de to ni, Vas še pita, jeli Vas je narod le za to u Beč poslal, de bi ga Vi Nemeom prodali in izdali?

Ako Vam tedaj ni mogoče in varno, se čez vsako reč slobodno zglasiti, Vam ne ostane kaj več storiti, ko zbor zapustiti, kteremu perva in najglavnija reč — sloboda govora — manjka. Pomislite le, de je narod, ki Vas je izbral, tudi Vaš sodnik.

Jozipič.

Objasnenje.

Mi zdaj v Pragi bivajoči poslanci ustavodajavniga deržavniga zbora deržimo nasproti svojim volivcem in tistim namestnikom austrijanskih narodov, ki so še na Dunaju ostali, za neogibljivo dolžnost, objasniti, zakaj v sadajni

dobi ne sedimo na svojih mestih v deržavni zbornici in kako de razumimo razmero med nami in med sklepi, ki od onod izhajajo. Pred vsim razglasimo, de imamo sedajno spuntanje na Dunaju za delo ptujih, lahko zapopadljivih zvijač, ne pa za izraz misel poštenih in postavoljubnih prebivavcov Dunajskih.

Mi deržimo to spuntanje za hudodelno, ker se je po njem z vmoram in silo overglo ministerstvo, ktero je imelo večidel namestnikov celiga austrijanskiga ljudstva za se, in ako se pogleda na poprejšne sklepe, se je tudi ravnalo po njih sklepih.

Mi se tedaj zavarvamo svečano proti mislim izrečenim v razglasu, ki je v imenu deržavniga zbora na svitlo dan, kakor de bi vbitje ministra vojništva in silovito overženje celiga ministerstva ne bilo družiga, kakor delo samolastne pomoči ljudstva, z žalostnimi okolšinami izpeljano. Žalost svojo moramo izreči nad tem, de je deržavni zbor, namesto po svoji dolžnosti brez straha izreči svojo nar globočejši razserdenje nad takim hudodelstvom, izbral ta izraz (Ausdruck), kteri izgovori pohvalo, ee ne samiga dela, saj nasledkov; pohvala, ki je tolikajn soperna poštenim mislim zbornikov pri tem sklepu deležnim in poprejšim sklepam celiga deržavniga zbora, de že iz tega izvira, de se imenovani razglas ne more deržati za čisti izrek volje popolno svobodne.

Nečemo opomniti, kako nevarno, kako sramotno je, izgovarjati tako vbitje, tako barbarstvo, z tako polznimi zvijačami, ali mi razglasimo za sramoto celimu deržavnimu zboru storjeno, imenovati puntarsko množico ljudi za narod in vspoznavati mu kot nasledik tega pravico do samolastne pomoči, pravico podirati ministerstva, ki ji niso po volji, in verh tega še druge postavljati, kakor se ji sljubi, ko je zbor deržavni izhajajoč iz celiga ljudstva na narširši podlagi demokratiški zbran, kteri ima pravico in dolžnost, odpraviti z stanovitim in jasnim izrekom svojih misel ministerstvo, ako toisto po prepričanji zbora ravná zoper blagor celiga austrijanskiga ljudstva. Zakaj le celi svobodno ravnajoči zbor deržavni je pravi namestnik austrijanskiga ljudstva, kterimu samimu je izročena njega samooblastnost (samogospodstvo).

Ne moremo misliti drugači, kakor de večina razumniga, red in postavno svobodo ljubijočiga ljudstva Dunajskiga serdito od sebe pahne prilastovanje stranske manjšine, ktera sama sebe razglasuje za samooblastni narod in se po padu ministerstva podpiraniga od zupanja večine deržavniga zbora, nad njega postavlja.

In ee bi tudi v resnici večina Dunajskih prebivavcov takih misel bila, bi položili v imenu svojih volivcov, v imenu vseh narodov celiga cesarstva austrijanskiga odpor (protest) proti takim prilastovanji eniga mesta. Dunaj ni Austria, desiravno je dobro zapopadeni dobiček Dunaja kakor poglavitniga mesta celiga cesarstva nerazločno sklenjen z dobičkam njegovim. Karkoli tedaj namestniki narodov austrijanskih v svobodnim pogovoru sklenejo in poterdijo, prinese tudi poglavitnemu mestu in njega prebivavcam blagoslov. Ako se tedej priderzne kak poslanec, hvaliti punt ta za slavno revolucijo, se ne pomislimo mi, imenovati ga za zlobni napad na samopostavnost deržavniga zbora, komur je edino odgovor dolžno mini-

sterstvo za voljo razžaljene viksi dostojnosti naroda v njegovih svobodno izvoljenih namestnikih.

Nauk, de za manjšino (Minorität) deržavniga zbora stoji večina naroda, razglasimo v deržavi, kjer vsak deržavljan zamore voliti in izvoljen biti, kjer se tedaj prava volja narodova z volitivijo čez vse dvombe oznani, za škodljiv in naravnost k brezpostavnosti merijoč, ga razglasimo za nauk stanovitne prekucije, večniga nasilja, za sramotenje postave in pameti, za punt zoper pravilo samooblastnosti ljudstva, ktere terdna in nepremagljiva podstva je gospodarstvo večine.

Ravnaje se po teh glavnih vodilih se zavarvamo zoper vse sklepe, kteri se zdaj v deržavni zbornici na Dunaju od manjšine zbora ali pa od števila po zbornih postavah k glasovanju nezmožniga, torej brez ozira na postave od celiga zbora prijete, storijo ali še storiti vtegnejo. Zlasti se zavarvamo proti sklepam dne 6. Kozoperska, ktere je kos deržavniga zbora v številu k glasovanju premajhnim zoper očitno voljo samoizbraniga predsednika storil. Zavarvamo se proti vsem odločbam, s kterimi je zbor austrijanske deržave, prestopivši svoje pooblastenje in spustivši iz oči svoj veliki poklic, izpeljavno moč na se potegnul in kakor sam odbor za varnost Dunajskiga mesta se obnašal.

Ker smo prepričani, de sklepi deržavniga zbora le takrat zamorejo izreči pravo voljo austrijanskih narodov in njih potrebam le takrat vstreči in blagoslov jim prinesiti, kadar iz čistiga osebniga mnenja izvirajo, in se brez vsiga ptujiga vtiska pripomočniga ali silovitiga primejo, se zoperstavimo vsem sklepam, ktere je deržavni zbor, naj bo tudi v polnim številu, zdaj, dokler punt terpi, kjer so vsi služabniki vlade in postavniga reda moč svojo zgubili, storil, ali, dokler se postavni red ne poverne, še storil bo.

Ne moremo nikakor deržati za svobodne sklepe, storjene pod galeriami z razkačeno množico napolnenimi, ktera orožje svoje na stole poslancov obračaje zbirališe z krikam svojim, z nameni in strastni poslancam dobro znanimi v strahu derži; ne moremo nikakor za svobodne deržati sklepe, storjene v taki dobi, kjer mestnjani eniga in taistiga mesta v pogubnim boji stranek smertonosno orožje eden proti drugimu obračajo ali obračali so; nemo-remo nikakor deržati za svobodne sklepe, storjene v mesti, kjer so vezi družbinskiga reda tako razvezane, de nobena zapoved kakorsnekoli oblasti, ja clo v kaz deržavniga zbora samiga pokornošine ne najde, v mesti napolnenim z barikadami, ktere čuje in obsedene derži brezuzdana množica obupnih, z hinavskimi vadam nepoštenih, podkuplenih dražnikov k narhujšimu nagnanih proletarjev, kteri si prisilijo davke od mirnih mestnjanov v takih okolšinah, v kterih nar ponižniši prošnja postane gospodarljivo tirjanje; ki pertijo mestnjanam, in clo poslancam, z žuganjem, ki po grozovitni prigodbi v ministerstvu vojništva vsakimu strah prisili, de bode na strašne besede še strašnejši delo nastopilo.

Dokler ta stan ne neha in postavni red nazaj ne pride, dokler deržavnimu zboru, kakor celimu tako tudi posameznim njega udam ne bo dana dovoljna gotovost osebnosti, tako dolgo mislimo, de ne prelomimo dolžnosti

svoje do volivcov, ako ne zasedemo svojih mest v državni zbornici, in ako vse tam storjene odločbe za nikakoršne in neveljavne izrečemo. Marveč bi deržali to za veliko pregreho proti svoji dolžnosti, ako bi z glasmi svojimi pomagali k sklepam, pod grozo spuntaniga ljudstva sprijetim; ako bi sklepam, ki v takih okolšinah vtegnejo storjeni biti zoper pravo korist naših volivcov, z svojo pričijočnostjo in nehotec in molče priložili moralno ceno v dobi, kjer bi žuganje zoper življenje tudi naržlahtnejšiga poslanca zadržati zamoglo, de bi svojga glasa po svojim narterdnim prepričanji ne vzdignil.

Mi hočemo ustavno demokratičko monarhijo; mi pričakujemo od ustavodajavniga nerazpustivniga zbora deržavniga ustavo, ki ima blagor, svobodo naroda našiga in vseh narodov v velikim narodnim družtvu austrijskim založiti in vterditi.

Samo deržavnimu zboru v združenji z ustavnim vladarjem zamoremo vspoznati pravico, dajati obėnoveljavne postave, ali to le popolnima zboru, deržavnimu zboru v polni svobodi svoje lastne razsodbe, ne motenimu od grozenja nikakoršne stranke; mi nedopustimo, de bi se ta pravica mu odvzela ali narmanj kratila; mi, kateri bi ko zvesti namestniki naroda za svojo dolžnost deržali, se zoperstaviti temu, de bi zbor postavljen bil pod vojaško moč, se toliko več postavimo sili brezuzdanih množic.

Mi razglasimo in razglasiti moramo vsako skušnjo, pripraviti zbor ob njegovo vikši oblast, naj si pride od kakoršne strani koli, ali iz strani, ktera v narširši brezpostavnosti svojo korist vidi, ali iz strani, ktera stari absolutisem želi, za izdajstvo svobode ljudstva, za razžaljenje vikši dostojnosti naroda.

Sledijo podpisi: Brauner, Štrobah, Rieger, Palacky itd. (36 poslancov).

Slovinci! Bratje!

Že nekoliko časa so nekteri Nemci, Judi in Magjari naročito si prizadevali, da bi naše cesarstvo raztergali, nas Slavene razdelili in jeden del v Frankfurt, drugi Magjaram po judovsko izdali. Naj hujši gnezdo teh nesrečnih ljudi je bilo v Beču.

Zvunaj teh Frankfurstistov, Judov in Magjarov so pa vsi pametni želeli biti v mogočnim, samostalnim cesarstvu svoji in svobodni, ne pak Frankfurstu ali Magjaram podložni.

Veči del poslancov na deržavnim zboru v Beču, slavenski blizo vsi, so bili za mogočno samostalno cesarstvo, za svobodo, enakost in bratinstvo vsih narodov. Republikanskih frankfurstistov je bilo samo 30, kateri niso mogli toliko mešarije napraviti, kakor bi bili radi. Tudi Bečani (Dunajčani) so bili pametni in lojalni, komej deseti del je se za frankfurstarsko republiko slinil. Od dnu do dnu se je lepši kazalo.

To domačim neprijateljem cesarstva ni bilo po volji zato so začeli tudi Frankfurstisti, Judi in Magjari vsi v jeden rog trobiti, v novinah in časopisih, kateri v Beču veči del Judi uredjujejo, ljudi šuntati. Oni so tverdili, da samo oni vejo, kaj je svoboda, da so samo oni prijatelji ljudstva. Črez vse prave domorodce so nesramno legali, jih bezobrazno zasramovali in jim, kar so le vedili, gerdih preimkov dajali; naj rajši so jim zmerjali Schwarzgelber, ker so se domorodci cesarske černo-rumene bandere deržali. Tako dolgo so legali in dražili, da ste te dve stranki v Beču 6. Oktobra jedna v drugo skočile. Tu so šli sosed črez soseda, vso mesto v orožji, vse tako razkačeno, da ni moglo biti bolj; mesto se je spremenilo v kervavo bojišče, po ulicah, iz hiš, raz turn velike cerkve svetiga Štefana so mestljani jeden na drugega ustrelali, še v samej cerkvi okolo oltarja so se bodli in klali. Hrup je bil strašen, nekteri den in noč poredoma se je zvonilo, in ustreljalo s puškami in topovi. Pridivjali so tudi k ministru vojništva g. Latouru, kateri se je

skril, so ga dolgo jiskali in neki grozovitnež ga je s batam mahnil, da je pri tej priči mertev obležal; pa to še ni bilo jim dovolj, še mertvega so nekolikokrat prebodli, ga okolo vlačili, in ga obesili. — Cesar je odšel in vzel seboj 4000 vojakov; nekteri ministri so se zakrili, mnogo poslancov domorodno mislečih je od deržavnega sbora uteklo, ker jim je tudi za glavo šlo. Kdor je le mogel je iz kervavega mesta bežal. Pravijo, da je blizo 800 mertvih in ranjenih. Premagali so Frankfurstisti, in ker so miroljubivi in domorodni poslanci zavoljo nevarnosti iz deržavnega zbora pobegnili, sadaj v Beču samo beseda teh Frankfurstistov in Judov velja. Magjari, kateri od našega cesarstva nič vediti nočejo, tudi ž njimi deržijo. Vse pametne ljudi našega cesarstva je strah in groza obletala, ko so te kervavi boj med sosedi jednega mesta zaslišali, in želijo, de bi se te hrup, popred ko je mogoče, potolažil, da bi se tak kervavi punt tudi še v druge dežele ne razprostranil. Iz vsih strani stopuje vojska proti puntarskimu mestu, ne da bi ustav ali svobodo poderla, temoč da bi ustav obderžala, svobodo v Beču sčasoma spet upeljala, ktere sadaj tam gotovo ni, in da bi obvarovala, da Frankfurstisti in Magjari naše cesarstvo ne raztergajo. Govori se, da bode se okolo Beča sbralo blizo 50,000 do 70,000 vojske. Sadaj je v mestu velik strah, vojske in zaslužene kazni se boje. Sklenili so poslanci, kar jih je še v zboru, da bodo od sadaj oni cesarvali, da bi naše cesarstvo ne imelo nikomur vbogati, kakor samo njim. Poslali so v razne dežele komisarje, ljudi nagovarjat, da bi se vzdignili in šli puntarskimu mestu pomagovat, da bi šli zoper cesarsko vojsko, in da bi pomagali Frankfurstistam in Magjaram cesarstvo raztergati, je den del slavenskega naroda v Frankfurt, drugi pa Magjaram izdati. Oni pravijo, da je le to prava svoboda in da druge svobode ni.

Mi Slovinci na to odgovorimo:

Mi želimo da bi cesar zbora ne razpustil — pa sadaj ni več cel; mnogo domorodnih poslanikov je pobegnilo, le kadar se toti spet v zbor povernejo — v kakim mirnim kraju, tedaj bodemo ga spet spoznali za zakonitega (gesetzlich), kakor je sadaj pa ne moremo.

Narodi našega cesarstva so poslanike v deržavni sbor poslali, da bi ti poslaniki ustav ustanovili, naše cesarstvo utverdili, svobodo in enakost vsim narodam priskerbeli, — pa te oblasti jim nismo dovoljili, da bi nam smeli cesarovati, cesarstvo na dva dela razdeliti, svobodo samo Nemcam in Magjaram dovoliti in nas njim podvreči.

Cesarskej vojski se nočemo soperstavljati, — mi nismo nigdar bili puntarji, tudi sadaj nočemo biti soper ustavnega cesarja.

Svobodo iz serca ljubimo — za njo smo pripravleni vsigdar potegniti, kadar bi bilo potreba — pa mi smo tudi za enakost vsih narodov. Ne samo Magjari, temoč vsi narodi našega cesarstva morajo biti si ravni in jednako svobodni.

Take svobode nočemo, da bi drugi narodi bili svobodni, da bi nam smeli gospodovati in mi bi jim morali biti v strahu.

Take svobode nočemo, da bi se svoji ljudi med seboj ubijali, ustrelali in mandrali, kakor se je v Beču zgodilo; temoč mi želimo živeti s vsemi Slaveni našega cesarstva, kakor pravi bratji, in s vsemi narodi v prijateljstvu, naša beseda je:

Svoboda, enakost in bratinstvo!

Mojim narodam!

Ko so me hudodelstva na Dunaju dne 6. Kozoperska storjene primorale, mesto zapustiti, katero je bilo goniše nardivjših in nardivjših strasti postalo, sim se še zanašati mogel, de zlobna blazen (divjost) nekaterih njegovih stanovavcov dolgo terpela ne bode.

Zamogel sim od scer zdrave pameti in pravičnosti prebivavcov svojiga poglavitniga in stolniga mesta pričakovati, de bodo sami s vso močjo se pognali, de bi se zaničevani postavi spoštovanje, hudodelnikom zaslužena kazen, mestu pogrešana varnost življenja in pesti berž ko bo moč zopet dala. To pričakovanje je bilo ogoljufano.

Ne le, de se je začetnikom punta na Dunaju podalo, na-se vzeto oblast z grozovlado, od ktere nam zgodovina le en izgled (primer) pove, čez mesto nekaj s strahom omamljeno, nekaj pa z divjo pijanostjo napolneno vterditi, in tako postavnosti vsred ozidja Dunajskiga mesta pot zadeliti, — tudi čez to ozidje so se z čedalje veči močjo razširjali pogubni nasledki njih anarhijskiga (brezpostavniga) počenjanja. S sosedno odkritimu puntu vdano deželo (provincio) so se izdajavske zveze sklepale, na vse kraje mojih dežel so se poročniki razposlali, de bi pod hinavskim nagovarjanjem, kakor de bi šlo za varstvo svobode, tudi tam, kjer je vse v redu bilo, bandero punta razgernili, in moje v kratkim še tako mirne, postavniga razeveta svobodnih naprav se nadjajoče dežele grozi brezpostavnosti, deržavljskih pobojev in pogube izročile.

Odkar sim vladarstvo prevzel, mi je bila sreča in blagovitost mojih narodov vedno pri sercu. Zgodba mojiga vladanja, zlasti pa zgodba zadnih sedem mescov bo to enkrat spričala. Ali mogel bi od previdnosti sebi izročnim dolžnostim nezvest postati, ako bi daleč počenjanje terpel, katero prestol in cesarstvo na kraj pogube pelje, in namesto od mene zagotovljene ustavne svobode nezmerno strahovavstvo postaviti hoče.

Pomislivši na te dolžnosti se z bolečim sercam prisiljeniga vidim, zdaj že brez straha svojo glavo vzdigajočimu puntu v svojim stolnim mestu, in kjerkoli bi se pokazal, z pomočjo orožja se zoperstaviti in vkrotiti ga, de se popolnoma premoga, red, mir in postavnost zopet verne in morivei mojih zvestih služabnikov, grofov Lamberga in Latura maševavni roki pravice izročijo.

Za tega voljo pošljem iz raznih krajev cesarstva vojsake zoper Dunaj, sedež puntarjev, in podam svojim feldmarsallajtnantu knezu Vindišgreu vikši zapovedništvo čez celo vojašujo v vesolnim cesarstvu, razun laške, pod velitelstvom grofa Radeckiga stoječe armade; tudi obdam imenovaniga kneza z primerno oblastjo, de bo delo vmirenja v mojim cesarstvu po svoji sprevidnosti kakor hitro bo mogoče dopernesti zamogel.

Po vkrotenji oboroženiga punta in vmirenji bo skerb mojiga ministerstva, v soglasji z ustavodajavnim deržavnim zborom po vravnavi dozđaj brezuzdaniga tiska (novinarstva), druženja in narodove brambe taki stan pripraviti, kateri ima, brez de bi svobodo žalil, postavi moč in spoštovanje stanovitno ohraniti.

Te v spoznanji svojih dolžnost in pravie z nepremakljivo stanovitnostjo storjene sklepe dam svojim narodam na znanje, in se zanašam na resnično in krepko pomoč vseh taistih, katerim je blagor njih cesarja, njih domovine, njih rodovin in prava svoboda pri sercu, in kateri bodo v pričioči moji odločbi edino rešenje spoznali, de se Cesarstvo pred razpadam, oni pa pred grozo brezpostavnosti in razpušenja vsih družbnih vezi ovarjejo.

V Olomovcu dne 16. Kozoperska 1848.

Ferdinand.

Wessenberg.

Austrijsko Cesarstvo.

Dunaj.

Deržavni zbor čedalje bolj hira. Pred neznanim možje se glasijo. Poglavitno njega delo je razglase na austrijanske ljudstva spisovati in v druge jezike revno prekladati, in pa pisma na Cesarja odpravljati. Med tem pa vojašnja čedalje huje pritiska, živež v mesto voziti

brani in tako dragino množi. Predsednik Smolka družiga ne dela, kakor de poslance šteje in od časa do časa na znanje daja: „zdaj nas je dosti za glasovanje, zdaj nas ni.“—Posebno je dunajskim radikalcem greben padel, odkar so se prepričali, de so jih Madžari osleparili in le ko slepo orodje v svoje namene rabili; Madžari namreč, nad ktere se od poldnevne strani Serbi vdirajo, od severne pa vojšaki iz Galicije pod vodjam Simoničem podajajo, Dunajčanam pomagati nočejo in nemorejo, marveč jim svet dajajo, se k starim frankfurtskim glavarju (nadvojvodu Joanu) obrniti in ponižno za pomoč zaprositi. In res je ta gospod svoja dva komisarja iz Frankobroda na Dunaj poslal, de bi s svojimi besedami to storila, kar po mislih pametnih ljudi le vojaška moč storiti zamore, namreč nevkretnost in nepostavnost odpravila.

Slovenske dežele.

Iz Ljubljane. Razglas slovenskiga društva v Ljubljani. Nepričakovane prigodbe današnjega časa, posebno pa poslednje silne prekucije na Dunaji, ktere edinost in moč našiga cesarstva podkupujejo in so clo Cesarja primorale, de so vdrugič Dunaj zapustili, budijo vsaciga zvestiga prijatla edine in močne Avstrije, de se zavé, de je naša domovina v nevarnosti. Sâmi Cesar nas kličejo, de naj se krepko ustavimo okoli trona avstrijskiga cesarstva—torej tudi slovensko društvo ne sme v taki potrebi križama rok deržati, ampak se mora za pravično reč po svoji moči potegniti. Zato je že unidan prvi razglas po Slovenskih deželah poslal, danes pa drugiga*)—in s tem je preskočil ozke meje svojih postav. Torej sklenemo, dokler ne bo velki zbor, kteriga bomo berž ko bo moč poklicali, zazdajni sklep poterdil, 1. razdelk društvinih postav za ta čas (provisorisch) takole premeniti:

Namen slovenskiga društva je omikanje slovenskiga jezika, povzdiga slovenske narodnosti v soglasni podlagi pod ustavno avstrijsko cesarstvo, in tedaj varovanje pravic slovenskiga naroda na postavni poti.

Vsi drugi razdelki ostanejo pri starim.

Po sklepu izverstniga zbora slovenskiga društva v Ljubljani 15. Kozoperska 1848.

Iz Marburga in Bistrice se je množica narodne straže Dunajčanam na pomoč podala; pa se je morala v Wiener-Neustadt verniti, ker je železnica do Dunaja v rokah Jelačićeve armade.

Na deželi eni malopridni s tem kmete šuntajo, da pravijo: Cesar bo svoje obľube nazaj vzal, in kmeti bodo morali še večje davke odrajtovati, če Jelačić Dunaj spokoji. Ne poslušajte takih šuntarjev, in berite Cesarjeve oglase; kar on obľubi, bo gotovo. Hervati niso za to na Madžarsko in zdaj na Dunaj šli, da bi se njim večji davki nalagali. Še enkrat vas prosimo: Varvajte se šuntarjev! zakaj, kdor čez Cesarja slabo govori, naš prijatelj ni.

Včeraj se je tukej 21 radovoljnih Štajerskih strelcov prijelo, ki so v Lublani svoj bataljon zapustili, in so hotli na Dunaj se peljati. Eden je nje bil zapeljal in rekel, da se je na Štajerskim vse vzdignilo, in na to so se bili zanesli. (Celj. nov.)

* Iz Tersta zvemo, de se je tam slavjansko društvo ustanovilo, in de je slavni naš Koseski staresina ali predsednik izvoljen.

* Društvo „Slovenija“ v Gradcu je na svitlo dalo razglas na svoje rojake, v kterim jih na podoben način, kot Ljubljansko slovensko društvo o pravim pomenu sedajnih dogodb poučuje.

☉ Iz Koroške 18. Oktobra. V Celovcu so deželski sbor na nagloma spet sklicali in ustanovili, da nočejo se razjiti, dokler ne bode

*) Ta razglas smo oznanili v predposlednjim listu Slovenije. Vredništvo.

njim po volji, in da hočejo samo sadajni sbor v Beču za naj viši vladu spoznati. Govori se da hočejo „Landsturm“ napraviti in Bečanam pomagati in v Potablo na italiansko granico marsirati, da bi se tam Horvatskej vojski ustavili, ktera bi imela iz Italije k Banu Jelačiću do Beča potegniti. Kaj se bode iz tega izleglo ne vemo. To je pak gotovo, ako veči pomoči Bečani ne dobijo, kakor iz Koroške, tadaj so že za usmiliti. Koroškega deželskega sbora so ljudi bili že popred siti; ljudi le mir želijo in Boga hvalijo, da je na Koroškim bilo do sadaj še vse pokojno in mirno. Proti cesarju in proti cesarskej vojski se ustaviti, kaj takega bi naši ljudi še v spanju ne pomislili. Svobodo ljubijo, pa punta kervavega se bojijo. Kdo bode svojo hišo, ženo in otroke zapustil in bode hodil „Landsturm“ delat? To je gotovo da s „Landsturmam“ tukaj nič ne bode—in ako bi hoteli siloma kaj takega našuntati, bi se lahko ves „Landsturm“ na glavo teh gospodov spustil, kteri so ga osnovali—zakaj kmeti pravijo: Zoper cesarja mi pritožbe nemamo, proti bratjem Horvatam, cesarju zvestim vojakam ne gremo, ako bi se jim ustavili, ubraniti bi se mi vendar ne mogli, in oni bi nam lahko še za kazenj nektere vesi požgali. Popred se vzdignemo soper tiste dobrovoljce, kakor soper vojsko cesarsko.

— Iz Koroškiga 20. t. m. Kakor po Krajnu tako vlada posebno na Koroškim nemškutarstva hudobni duh; ali kako bi moglo drugači biti, ker se tukaj Slovenšina nikoli ni učila. Po šest in še več let je šolska mladost po slovensini žvekala, brez da bi ji bila kdaj prav h teki šla. Zato se ni čuditi, da taki na nemsko kopito nabiti ljudi, tudi zdaj nobeniga nagnenja v sebi ne občutijo, slovensine se poprijeti—oni so ptiču enaki, katiri po tem, ki je skoz več let zapert bil, svojo ječo, ako ravno mu durci odpres, ne zapusti, ker se je sužnosti že navadil. Pa ako ravno ti, katirih dolžnost bi imela biti, za slovensino se oglasiti in truditi, dokler je še čas, od nje molčijo; in se še zmiram, kder morajo po svojim poklicu kaj slovenskiga povedati, na nemških kerhlih davijo; ali pa celimu slovenskimu narodu škodljivo spanje troglivosti spijo; se na drugej strani, taki, od katirih bi narmanj kaj takiga mislil, kmeti brez posebne, učnosti v slovensini glasiti jemlejo.

Že kjerbodi so se kmeti slovensine veseliti jeli, pa odkar so Dunajčani rablovanje in puntovanje začeli, odkar se povsod vpije: Landsturm“ odkar nemci po kerčmah in kafeterijah Jelačića, Radeckiga in vse, ki se za njuj potegujejo z ustni obešajo, Hervate pobijajo, so se našim kmetam glave tako zmešale, da ne vedo kam pes nogo molí. Pa kaj se bomo jim čudili ker Belaške novice „Kärnthens Volksfreund“ vse ljudi skor ob pamet pripravijo!

Bog daj, da bi Slovanska lipa u Pragi svoje veje kmalo tudi knam razširila! Družbe so zlo potrebne. Lokalne družbe morajo biti, korenini slovanske lipe, prijeten diz, pglavitnih mest družbe pa gorko sonce. B. L.

Iz Cela. V sredo T. Vinotoka ob 11. po noči je po Celi boben pel. Priletela je narodna straža na zaznamnane stražne prostore in z njoj veliko ljudstva. Prišel je bil iz Gradca poslanec, ki je imel opravično pismo od našega Gubernerja, in terjal je, da bi Celejani se vzdignili in se proti Dunaju podali Dunajčanam na pomoč; ker Hervaski ban Jelačić pred Dunajam s svojoj armadoj stoji. Hotel je tud ta poslanec da bi se v plat zvona bilo, in skoz to ljudstvo na deželi vkup poklicalo; pa tega mu niso dovolili. V svojem govori je razložil, da se bo cela Štajerska dežela vzdignila in Dunajčanam na pomoč tekla, in da je v Austrijskem nadvojvodstvu že vse na nogah. Na te besede je nastopil drugi govorec, ki je ravno iz Dunaja prišel; in se svojim očmi prepričal, da se na Dunaju grozovitne prigodbe godijo, in da je le majhna, pa obilno protivna truma na Dunaji, ki se noč

in dan prizadeva, strah in nepokoj razsevati, in da se več del dobromislečih ne boji, da bi Jelačić proti mestu kaj šovražniga mislil, in da Jelačić le hoče nepokojne spokojiti. Na to nastopi tretji govorec in je iskreno soper Dunajčane zagovarjal. Na to je naš Kommandant narodne straže, ktermu vsa narodna straža popolnoma zävupa, besedo vzal, in je rekel, da vsakemu prosto stoji se na Dunaj podati; da bi se pa on s celoj narodnoj štražoj na Dunaj podati moral, za to ni v Gubernervim pismu poročstva; v ktermu se le reče, da je Gubernier na željo Graških prebivavcov tega poslanca na deželo poslal; kakor hitro pa od viksega komandanta Štajerske narodne straže vkaz dobi, ne bo tud ne eniga trenutka odnašal, se na Dunaj podati. Predpotožil se je list v katermu bi se tisti podpisali, kteri mislijo se na Dunaj podati, tud se je za to precej 28 gold. denarja nabralo. — Podpisala sta se sama dva.

Eden, ki se je posebej na pot podal, in v nedelo nazaj prišel, je do Wiener-Neustadt prišel, in tam je zvedel, da pot proti Dunaju ni več odperta, in rekli so mu, da bi hvalo vedli, ko bi se nepokojci na Dunaju vkrotili. Vidil je da se v Austrijskem vajvodstvo ljudstvo ni vzdignilo Dunajčanam na pomoč, kakor je poslanec v Celi govoril. (Celj. sl. N.)

Moravia in Silesia.

Dne 14. t. m. ob pol pete popoldne je prišel svitli cesar v Golomovec (Olmütz); ali to ni bil slavni prihod; marveč smejali so se od strani nekteri Nemconi, zakaj tudi Golomovski mestnjani, desiravno večidel Slavjani, se pustijo od par Judov za nos voditi in Nemce v vsih rečeh oponašajo. Pogled na trudno vojašnje, ki ga je v velikim številu spremljala in na britki izraz v obľiči cesarjevim je bil le z tem nekoliko razveseljen, de so kmetje cesarjev voz peljali, in de je velika množica kmetov tudi za njim šla. Za to je pa svitli cesar s posebnim razglasam na kmete, danim v Golomovcu dne 15. t. m. in zraven podpisanim od Wessenberga njih zvestobo in vdanost pohvalil in jim obľubil, de se jim nobena letas dobljena pravica kratila ne bode.

Pražka mestna gosposka je bila poslala nekoliko poročnikov do Cesarja, prosit ga, de bi se Dunaju prizaneslo in de bi se vse z lepo poravnalo. Svitli cesar jih je prav prijazno sprejel, ali zastran Dunaja ni privoljil, marveč je rekel, de od terdniga sklepa ne odstopi.

„Tygodnik Ciešinski“ (Tednik tešinski) razumi tudi enako drugim slavjanskim časopisam zadnje dogodbe na Dunaju; podamo tu nekoliko besed: Ko so se Polaki nedavno vzdignili bili, so jim Nemci grozovitnost očitali; ali razsvetleni Nemci so pokazali, de tudi znajo biti grozovitni. Zraven pa ni bil sedajni boj na Dunaju boj za svobodo, marveč boj narodni. Nemci potegnivši se za Madžare so storili narveči demonstracio zoper Slavjane. Nemci so jo vžugali v početku. Nemci hočejo razdjati Austrijo, naj bo Bogu izročeno; ali delimo si potem po pravici; naj vsak vzame, kar je njegoviga. Ali tega Nemci nočejo; hočejo, de bi tudi slavjanske dežele Nemcam pripadle, ali ne gre tako! Ako se Slavjani zoper te namene branijo, jim Nemci očitajo: de deržijo z vladu, z Cesarjem! Ali Slavjani morajo Boga zahvaliti, de se v ti nevarnosti imajo kake vlade deržati. Nemcam je ložejsi boj, ker imajo le eniga sovražnika t. j. aristokracio; Slavjani imajo pa dva, eden je aristokracija, drugi so Nemci in Madžari.

Nemci pravijo Slavjanam: bojujte se za svobodo in ne za narodnost, ali v tem so mreže nastavljen; zakaj to toliko pomeni kakor: nehajte biti narod t. j. po smerti vaši zamorete biti svobodni. Bojevanje za narodnost je tedaj bojevanje za svobodo.

Nepolitiški del.

Slavjanstvo.

(Iz Lipe Slovanske.)

Veliki, na polovici Evrope prebivajoči narod slavjanski je zdihoval dozdej v spolah sramotne odvisnosti ne le zastran osebne ampak tudi zastran narodove svobode. Zati-ravci njegovi so na-nj gledali z zaničvanjem, deržali so ga rojeniga k sužnosti, de bi služil za-nje, de bi oral na njih polji, de bi sejal in sadil, clo de bi žel in izkopaval za njih skedne, s potam svojim in s kervjo svojo de bi živil in redil svoje tlačitelje. Ker Slavjanstvo toliko vekov od sebe znamnja življenja dalo ni, to je se poterdilo sovražnike v njih krivih mislih.

Ali Slavjanstvo, ta velikan, se je pri-pravljal na tihim k djanju, velikim, odločnim, je potreboval več časa, preden se je zavedel svoje dolžnosti do sebe samiga in celiga člo-veštva sploh, kakor narodi majhni, ki okoli njega mergolijo, ni delal hrupa in šundra o svo-jih začetkih in delih, svest si svoje velikosti in moči, zatorej niso mogli zapopasti tega molčanja mali narodi in narodiči, ki so taki vek in krič gnali o svojih nečimernih činih, in po-kazal se je pregovor: „Kolikor manjši je člo-vek, toliko več hrup zažene.“

Ali kakor velikanske so bile dela Slav-janstva na polji telesnim (materialnim), ptu-jim v prid storjene in od drugih si prilasto-vane, tak velikanske bodo tudi dela njegove na dušnim polji, kakor hitro se v boj poda z predsodki večerniga (zahodniga) sveta, kakor hitro bo znanstvo in umetnosti na podlagi Sla-vjanstva pred svetom odkrivati jelo, in ne odide palma zmage Slavjanstvu tudi v tem boru.

Pred ko bo pa Slavjanstvo zamoglo k tem delu stopiti, je treba, de sponc sužnosti raz-lomi, narpopred mora biti telesnost osvobod-jena, kakor se osvobodi duh od ptujih vtiskov.

Perve naloge svoje delavnosti se je Slav-janstvo se le videzno poprijelo v letu 1848, če prav nihče tajiti ne more, de je že zdavno, zdavno pred tim izpeljalo dela, ktere bi drug narod za odločne v osodi sveta deržal, ali za velikana, narod slavjanski, so bile to le male priprave k njegovim djanji, ki so bile le tako rekoč gibanja iz spanja vstajajočiga velikana; zdaj pak so se Slavjani odločili k prvim ko-raku in narodi, kteri so ga dozdej v jarmu deržali, omahujejo pred nasledki tega sklepa, zakaj res je, de kakor enkrat Slavjanstvo ko narod naprej stopi, se potrese celi svet.

In združili so se dozdejni sovražniki Sla-vjanstva k enim cilj in koncu, položiti kolikor le moč ozke meje razsnovi Slavjanstva, ako bi pa mogoče bilo, jih tudi v stari jarem vpreči, in jih ponižati za svoje služabnike.

Budim in Dunaj sta si roke podala k iz-peljavi tega namena, vzdignila sta se na Sla-vjanstvo v boji babjim, ljudomornim, zvitim, ali Slavjanstvo, bojevaje se za sveto pravico v boji očitnim, zlahtnim, junaškim razverže te zaderske in spodtikleje; kakor se truma psov na leva, kralja pušave zastonj zaganja, tako se zaganjajo tudi brez izida zviti sov-ražniki na narod slavjanski; delajo sicer rane Slavjanstvu, ali ti reveži mislijo, de bo Sla-vjanstvo kri izgubilo nad njimi, ga sodijo po sebi; ali dokler se ne sosujejo temena Kerko-noš, dokler se Krivan tatranski ne skloni k zemlji, dokler se Ural ne podere in dveh sve-tov ne pokoplje, dokler verhovi Balkana ne poljubijo cveteče loke bulgarske, z eno be-sedo dokler bode svet svet ostal, bode tudi Slavjanstvo živelo v strah svojim vragam.

Kolar je imenoval Slavjanstvo golobični narod, mi bi ga imenovali narod velikomiselnj clo do zatajenja samiga sebe v lastno škodo, in ako pogledamo na njega zgodopis in dela, vidimo očitni dokaz resnice tih besedi, tako sicer, de so sovražniki naši to velkodušnost imeli za abotnost in neročnost, oni sebičniki, oskopersniki nas niso zapopadli, tako kot hu-dobnež kreposti (čednosti) nerazumi.

Ali reče se: „Do tukej in ne naprej“ in čas ta že pride, de bomo skupej poravnali račun.

Prepričalo se je Slavjanstvo, de Madža-ram in derhali Nemcov ne gre za svobodo, ampak za gospodarstvo. Tako so perteli Ko-šutovci dunajski Slavjanam skupej z grozovitno smertjo, v namestnikih naših na deržavnim zboru so nas ogladiti hotli.

In proč so šli Slavjani iz ležiša zasedni-kov in zvutih vragov in celi široki svet Sla-vjanski je z enim glasam vpijočim za mašova-nje zoper naše sovražnike se vzdignil. Mi smo vam podali roko k zbratenji in pomirenji, vi ali ste jo od sebe pahnili, mi smo hotli

svobodo z vašo svobod vred, vi ali hočete svobodo, gospodariti po svoji volji nad nami in vbivati nas kakor se vam sljubi; narod go-lubični se spremeni v narod oroslanski, bo varval svete svoje pravice, svobodo svojo, narodnost svojo in zlomljen bode napuh naših sovražnikov tako gotovo, kakor gotovo res-nica na zadnje laž premaga.

Le terdno stojmo pri dobri svoji pravici, stojmo eden za vse in vsi za eniga, in odbili se bodo navali sovražni od terdne naše volje.

Zlahtni Jelačić Jožef.

(Konec.)

Ktera misel tedej njegove dela vodi? Je z eno besedo: Avstrija, ne sčer stara, ne po-licijska deržava Meternih-Sedelničkova, am-pak novaustavna, resnično svobodna Avstrija, nova Avstrija združene nemške, slavjanske, madžarske izobraženosti kot brambe proti sla-vijanstvu neprostimu, ktero bi nezreli učenci ali bedaki in osleduhi južnim in zahodnim Sla-vijanam za edino zavetje proti nemškemu in madžarskemu silnimu gospodarstvu radi natve-zovali, in ako je moč, kot sredstvo, divjimu razujzdanimu jugu na strani Azije izhodu skoz hrustno moč podertimu in ponižanimu dari omikanja z zahoda vcepiti.

Za tako naročbo bi taki sklep raznih na-rodov v cesarstvu kot od previdnosti zapove-dan bil, kteri se drugač kot prazna samovo-lja kaže, ki je v dogodivšini ni.

V času današnjemu na pol brezpametnih narodnost, naj se pa morde tukaj tudi skaže, de je prosta deržava nad narodnostjo, ktera je skor vselej samogoltna.

Ako ima Avstrija, in nova Avstrija tako naročbo speljati, mora nar pervo in predvsem edino velika, cela biti, edina velika der-žava pod edino glavo, pod edinim vkupnim prostim zborom narodov. Torej se morajo pervič ločivne ali stranske poželjenja Madžar-rov odvreci, opominivši jih, de ne stanujejo sami na Vogerskimu, de jih je clo majnsina, le med 4 in 5 milijonov v deželi, de torej njih volja ne more biti postava deželi. Sla-vijani pak, večina, terdno se Avstrije deržati hočejo, vedo de so le z njo združeni močni in prosti, in vas vabijo zvezi vdeležiti se, ki naj za vse zveza svobode bo. Ako ste se sicer take vozke pritvezbe branili, ste prav imeli proti stari deržavi, tudi mi smo to storili, tudi mi smo takrat raji vašo, naj bi se nepo-polno svobodo vživati hotli, kot z policijsko deržavo zediniti se. Zdej pa ko one dežele svobodo vživajo, za ktero se le vošiti mora, de bi jo modrost vmerovala, kaj nas zdaj zderžati more, prav osko se skleniti? Ali nas timveč naše lastno dobro, ki ga pač zastopimo, k temu ne prikljuje? Kako se bote obnašali na velikimu svetu evropejskih deržav z svojim štirim milijonom, ločeni in obdani z pasam sovražnih Slavijanov, z železnim pasam, ka-kor veste, ki vam vsaki pogoj življenja na-rodniga in deržavniga v trenutju vzeti žuga. In mi razdeljeni in pretergani, razmetani sim in tje med vas in nemške zarode, tudi mi v ločenju le slabost, le nesrečo vidimo, vse pa kot gotovi lov pazijočiga sovražnika oddane silnimu gospodarstvu in divjosti, ktere bi se ravno skupno skoz svobodo radi oteli. —

Leta zveza do ediniga, neločivniga celiga pa ni opušenje narodnost. Le še prav naj zeveto po vsaki strani da se narodnost šelej prav vstvari, v znanstvu in umnosti, in proti resnični ljudskosti. Tega pa nemorejo, ako se slabe po samimu ne zvežejo prav ozko, in tako proti vunajnim pogojev za to si ne pripravijo.

Občino pa naj ne seže dalje, kot za to potrebo biti mora, — torej samo občino moč proti vunajnim, edino diplomacijo, edino armado in občino denarništvo, kolikor to k unimu vtika. Samo to naj torej obseže tudi moč ediniga vkupniga zbora deržave ki nemško govori in poslance ima z vsih majhnih zborov posebnih: razun tega pa za vse posebne dežele nar prostejši pravice za postave sebi dajati, ali sebe vladati.

Tako naj pravico zadobivajo narodi, naj se skušajo med seboj v modri rabi svobode v gojenju svojih moči za nar vikši namene člo-veštva, za resnično svobodo in resnično mero vsake reči.

To je skorej, v mislih saj, podoba nove Avstrije ki pred dušo bana precej do maliga gotova stoji, ktero v resnico spravili je on jaderno svoje bandero vzdignil, velikosti in teže svojiga dela si dobro svest. Se ve, de je njegova glava zato stavljena, tode vredna

je tega ta misel, za kaj večiga se ni kmalo kdo podal. Obstali bote tudi, de v tistimu ki taciga kaj misli in hoče, se ne osledi vodja razujzdane derhali divjakov, ktero bi si bil z pogledam na ubijanje in rop prikupil, de bi v službi nezveste kamarile zdaj vogersko in potem morde cele Avstrije svobodo končal. Dokazati de blagi mož ni v službi kamarile, ali čerta, ali kakor bi služabniki naših demo-kraških trinogov to pošast kolj imenovali — bi zamogel jez ako bi koga žaliti hotel, čudne reči povedati; marveč dobro vem, de on je resnični in bolji prijatelj prave svobode, ki je za vsaciga, tudi za one ki kaj imajo in kaj so — kakor vsi ki svet zdaj tako z svojim upitjem napolnujejo, de človek vso vero zgubi na njih modrost, zakaj človek je tiha in oj-stra proti sami sebi; — od ljubezni pa clo negovorim, brez ktere je vunder vse zastonj.

Tak pa je, tako misli mož od kteriga sim toliko govoril, kteriga je — kar upam — vikši sreča tako hitro na enkrat vzdignila. Upam pa tudi, on bo skazal, de je tak, svo-bode pravo bandero bo nosil, blazim svojim namenam zvest ostal, in v dobri sreči proti samimu sebi ne omagoval, kakor do zdaj proti drugim ni.

Ako me na zadnje zdaj vprašate po po-močkih, kteri so mu za taki veliki namen pri rokah, Vam toliko vem povedati. Nar pervo so vse za orožje pripravne roke celiga po slavjansko govoročiga dela Vogerske, in to je večina dežele, kar se zadost nikolj nemore pomniti. Kar se dozdej Vogersko klicalo je, bila je zlahtna gospoda, in ta je res večidel madžarska, ako ravno kar jo je vikši in bo-gatejši, toliko ponemčana in avstrijančana, de komaj madžarsko zna. Če se je dozdej ban varoval severniga slavijanskiga Vogra pokli-cati, akoravno je dosti poslancev dohajalo, se vunder tisti kraji ganili bodo koj ako bi Madžar zamogel svoje kmete dvigniti, kar se pa dvomiti more. Potem pa se bodo v tistih krajih galicijanske zgodbe proti madžarski gospodi godile. To bi ban čez vse rad za-deržal.

Desiravno jedro mejnih (graničarskih) re-gimentov, 35.000 mož poljniških bataljonov pri armadi na Laškim stoji, kterih Radecki nobeniga ne spusti, je mala dežela vunder skor 80.000 oboroženih na noge spravila, ki so za en del dobriga ogleda in dobro izobra-ženi — večidel prihranjenci (reserve). Ve-liko množici res marsikaj pomankuje, le dobra misel ne. Strelaštva (artilrije) je več kot pri nasprotniku. Imenitnejši in pomenljivi pak je, de ima ban vso armado (cesarsko) na svoji plati, clo vogerskih vojakov je zlo ve-liko reklo, de se proti Horvatam ne bujujejo.

To je prav za prav obup nezmirniga madžarstva stranke Košutove. Kar pa je nemških vojakov prišlo v obzir tega početja, se jih je že nekaj banovimu povelju podalo, drugi bodo sledili. Vse kar je staro ali novo avstrijan-sko, z banam potegne, reč madžarska ni na-rodova, nar manj pak, kar je svoje pomagace v avli in na levi dunajskiga in frankobrodski-ga zbora iskala in našla. Na zadnje pa vsa-kteri ve, de so bana z vsimi pripomočki za boj z Dunaja toliko podpirali, kar kolj se pri težavnih okoljšinah storiti da. Kaj se bo te-daj godilo, ako proti koncu mesca 80.000 mož pod poveljam banovim pred Buda-Peštu stoji?*) Madžari se nimajo z kom braniti.

(Allg. Augsb. Z.)

S m e s.

* Za dokaz svobodniga govorjenja na se-dajnim obranim dunajskim zboru bode poveda-no, de je neki slovenski poslanec iz Stajerskiga sam (kakor iz pisem zvezo) razodel, de ne ve kaj početi, de ne more glas po svoji pre-vidnosti dati, še manj pa proti govoriti. „Jez bi se ne upal zdaj za Slavjane govoriti,“ je rekel — „proč pa vunder ne magam“. Ravno tako je znani nemškutarski poslanec iz Seve-nee (Lichtenwald), tedaj poslanec čistih Slovencev, svojim znancam na ulicah rekel: „Saj zdaj ne boste teli Slavjani biti; zdaj jim bomo že po-kazali“. Slovenci! tako smet ste za svoje na-mestnike in zagovornike izvolili. Vaša sreča in vaše blagostanje tim izdajavcam kar na misel ne pride, oni le za se skerbjajo, in svoji časti-lakomnosti strežejo, v sanjah že po visokih častih (ministerstvu i. t. d.) roke stegujejo. — Tode človek obrača, Bog oberne!

*) Naj se pogleda na dan tega pisma, 20. Kimovca.